

KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK III.

Mindennapi életünk kapcsolata
a közigazgatással

Szerző:	dr. Szemethy Tamás
Témakör:	Adóügyek
Az óra témája:	Adóügyek 2.
Felhasznált eszközök:	Közigazgatási ismeretek tankönyv: III. jegyzet. 4.2 Az ábrák forrása: <ul style="list-style-type: none"> – Vatlive.com/MN grafika: https://kanadabanda.com/huszonhet-szazalek/ – https://nepszava.hu/3136111_nincs-a-legolcsobbak-kozott-az-uzemanyag – holtankoljak.hu – https://www.civilhetes.net/a-cigaretta-aranak-osszetetele-miert-fizetunk-ennyit-egy-dobozert – https://pestisracok.hu/wp-content/uploads/2017/02/t%C3%A1rsas%C3%A1lgi-ad%C3%B3kulcsok-Eur%C3%B3p%C3%A1ban-Magyar-Id%C5%91k.jpg
Kapcsolódás más tantárgyhoz:	van: Történelem tantárgy 12. évfolyam: munkavállalási ismeretek, munkaerőpiac.

Megjegyzés: Az óravázlat a jegyzetrész szerzőjével, Szabó Ildikóval konzultálva készült.

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
1'	Adminisztráció		
4'	Ismétlés – az első órán feldolgozott fogalmak felelevenítése	Kérdve kifejtő módszer	
7'	Új ismeretek átadása – közvetett adók	Tanári magyarázat	10–11. dia;
11'	Új ismeretek átadása – általános forgalmi adó (áfa)	Tanári magyarázat	12. dia;
14'	Forráselemzés – térkép: Az áfa mértéke (2015) az Európai Unióban <ul style="list-style-type: none"> – Mi lehet az állam célja a magas áfatéttel? Határozd meg a két szélső értéket! Mit gondolsz, mi lehet az oka a nagy eltérésnek? – Ha az áfa kulcsot lecsökkentenék 25%-ra, akkor annak milyen hatásai lennének? 	Egyéni tanulói munka, majd frontális beszélgetés tanári irányítással	13. dia (Vatlive.com/MN grafika) https://kanadabanda.com/huszonhet-szazalek/
18'	Forráselemzés – táblázat a kedvezményes áfájú termékekről <ul style="list-style-type: none"> – Mely szempontok alapján kerülhet egy-egy termék vagy termékcsoporthoz a kedvezményes áfájú termékek közé? Hogyan módosítanád az elemzett táblázat összetételét? – Az elvitelre vásárolt kávé esetében a 27%-os áfa mértéket kell alkalmazni, míg a helyben fogyasztott kávé esetében az 5%-os áfa mérték alkalmazandó. Szerinted mi ennek az oka? 	Egyéni tanulói munka, majd frontális beszélgetés tanári irányítással	III. jegyzet 65. o.; 14. dia;
20'	Új ismeretek átadása – jövedéki adó	Tanári magyarázat	15. dia;
24'	Forráselemzés – az üzemanyag kiskereskedelmi árának összetétele <ul style="list-style-type: none"> – Mely szempontokat kell figyelembe venni az államnak az üzemanyagok megadóztatásakor? Milyen céljai lehetnek az államnak a magasabb, milyen az alacsonyabb adóterheléssel? 	Egyéni tanulói munka, majd frontális beszélgetés tanári irányítással	16. dia (népszava.hu);

Óravázlat

26'	<p>Forráselemzés – gázolaj és benzin árának alakulása Európában</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jellemezd Magyarország helyzetét a skálán belül! Melyik három országban a legmagasabb és melyik háromban a legalacsonyabb az üzemanyagár? Mit gondolsz, mi lehet a közös ezekben az országokban?	Egyéni tanulói munka, majd frontális beszélgetés tanári irányítással	17. dia (holtankoljak.hu);
30'	<p>Forráselemzés – a cigaretta árának összetétele</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mi lehet az oka a magas adótehernek? Milyen hatással járhat a magas adóteher a cigaretta fogyasztásra?	Egyéni tanulói munka, majd frontális beszélgetés tanári irányítással	18. dia (civilhetes.hu);
32'	<p>Új ismeretek átadása – közvetlen adók</p> <ul style="list-style-type: none"> – személyi jövedelemadó (szja) – társasági adó	Tanári magyarázat	19–20. dia;
38'	<p>Forráselemzés – térkép: társasági adó Európában</p> <ul style="list-style-type: none"> – Milyen negatív és milyen pozitív hatásokkal járhat a magyar gazdaságra nézve a 9%-os adóteher? – Míg az áfa kulcs a legmagasabb volt, úgy a TAO kulcs a legalacsonyabb. Jók ezek a szélsőségek, vagy inkább mindkét esetben a középútat kellene választani?	Tanulói pármunka, majd frontális beszélgetés tanári irányítással	22. dia (Magyar Idők grafika);
45'	<p>Új ismeretek átadása – KATA, KIVA</p>	Tanári magyarázat	23. dia;

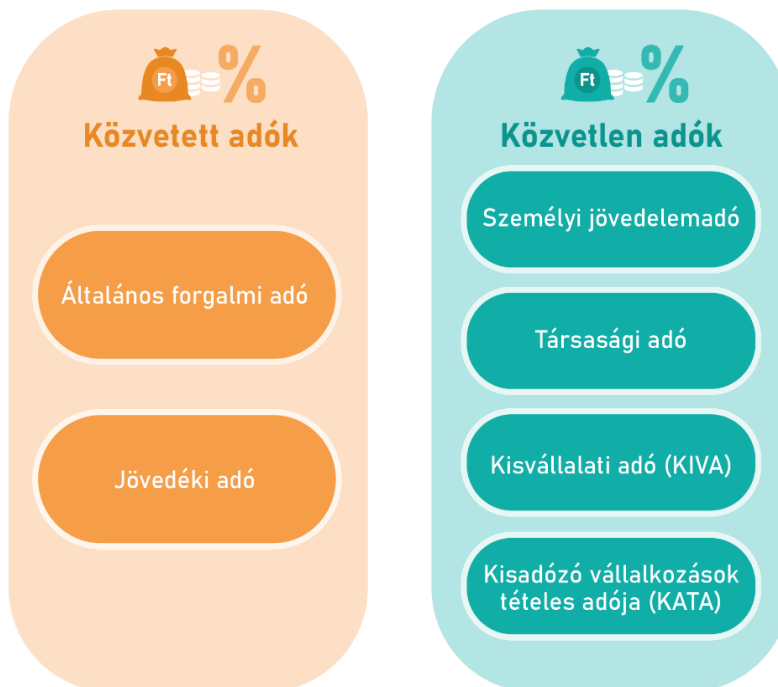

Az óravázlatban szereplő diasor

II. Közvetett és közvetlen adók

- közvetett adók
  - az adóalany és az adóterhet viselő személy különbözik

10

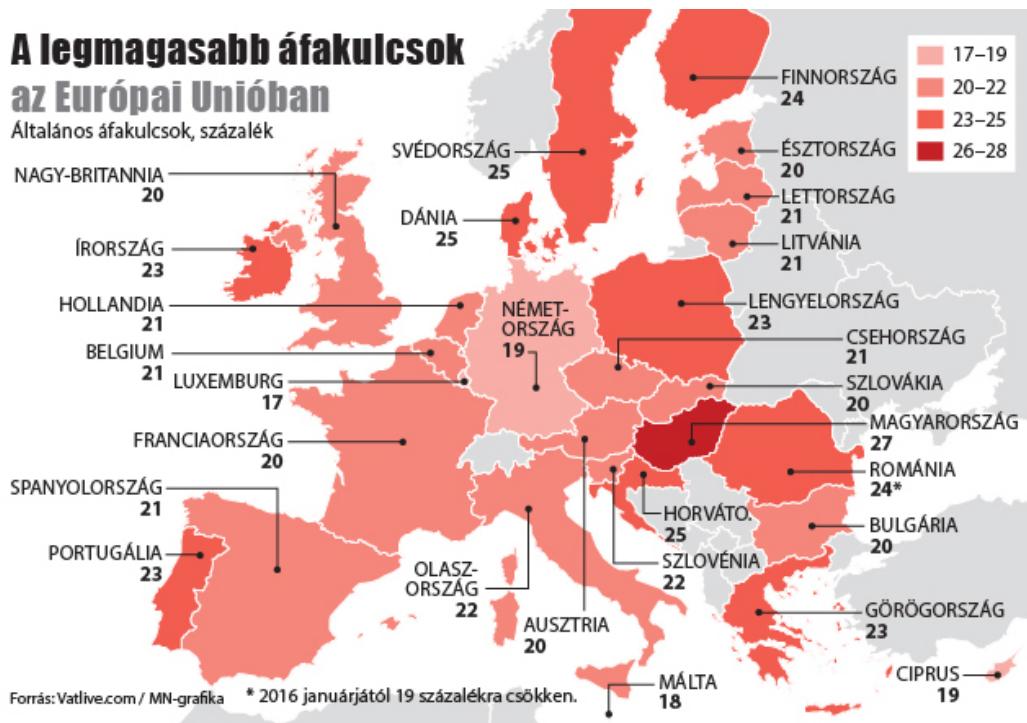

11

II. Közvetett és közvetlen adók

- közvetett adók
  - az adóalany és az adóterhet viselő személy különbözik
  - általános forgalmi adó (áfa)
    - általános mértéke 27%

12

13

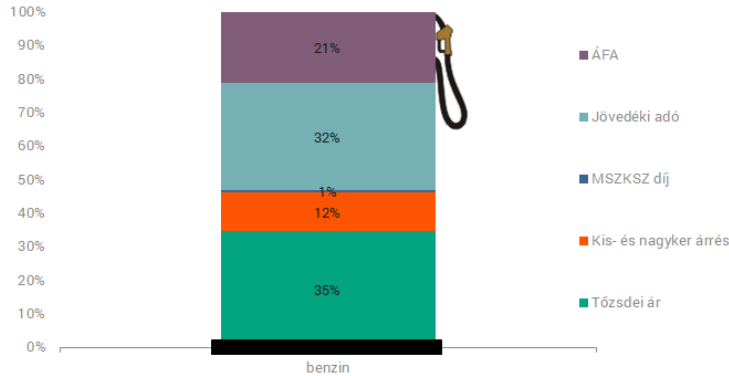
Áfakulcsok	Kedvezményes áfájú termékek és szolgáltatások
áfamentes	kollégiumi ellátás, sportrendezvények, sportolási szolgáltatás, köz- és felsőoktatási szolgáltatás, pénzügyi szolgáltatások, postai szolgáltatások, egészségügyi ellátás, közszolgálati médiaszolgáltatás
5%	távhőszolgáltatás, gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, gyógynövények, könyv, napilap, sertéshús, baromfihús (csirke, lúd, kacska), szarvasmarhahús, juhhús, kecskehús, italként fogyasztható tej, hal, 150 m ² -t meg nem haladó lakóingatlan, rozsdáövezeti lakóingatlan, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban az étel- és a helyben készített, nem alkoholtartalmú italfogyasztás
18%	tejtermékek, kenyérfélék, péksütemények, alkalmi szabadtéri rendezvényre történő belépést biztosító szolgáltatás

II. Közvetett és közvetlen adók

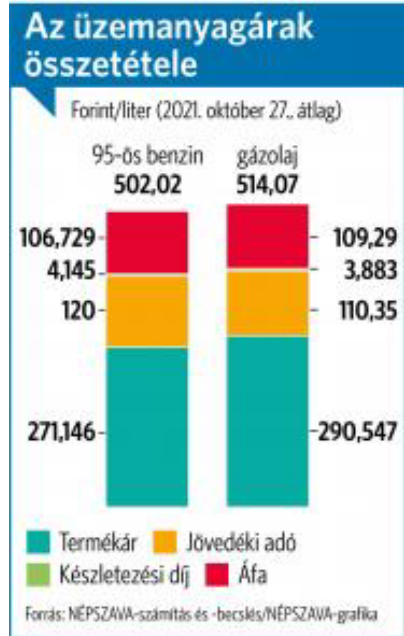
- közvetett adók
  - az adóalany és az adóterhet viselő személy különbözik
  - általános forgalmi adó (áfa)
    - általános mértéke 27%
  - jövedéki adó
    - alkohol, cigaretta, üzemanyag

Eszközök/feladatok

A benzin kiskereskedelmi árának összetevői

Forrás: Portfolio-gyűjtés

16

https://nepszava.hu/3136111_nincs-a-legolcsobbak-kozott-az-uzemanyag

A gázolaj és benzin árának alakulása Európában

Európai gázolajár	(forint/liter)*	Európai benzinár	(forint/liter)*
Oroszország	222	Oroszország	225
Fehéroroszország	268	Törökország	265
Törökország	273	Fehéroroszország	268
Georgia	290	Georgia	309
Örményország	301	Örményország	313
Moldova	335	Ukrajna	370
Ukrajna	356	Kosзовó	383
Kosзовó	364	Moldova	389
Andorra	414	Bosznia-Hercegovina	438
Bosznia-Hercegovina	430	Bulgária	444
Málta	441	Románia	454
Bulgária	445	Lengyelország	468
Románia	453	Andorra	471
Montenegro	463	Szlovénia	487
Lengyelország	469	Ciprus	488
Litvánia	474	Málta	488
Albánia	485	Albánia	494
Esztopria	485	Magyarország	496
Csehország	489	Litvánia	504
Spanyolország	498	Ausztria	509
Szlovákia	498	Csehország	510
Ausztria	503	Szerbia	512
Lettország	503	Montenegro	521
Luxemburg	508	Horvátország	528
Magyarország	512	Luxemburg	538
Ciprus	513	Lettország	540
Szerbia	527	Szlovákia	542
Szlovénia	528	Spanyolország	543
Horvátország	533	Esztopria	562
Írország	543	Írország	578
Görögország	549	Svájc	591
Németország	568	Nagy-Britannia	600
Franciaország	573	Franciaország	605
Dánia	575	Izland	609
Izland	581	Németország	614
Portugália	585	Belgium	616
Olaszország	592	Dánia	640
Finnország	596	Görögország	641
Hollandia	599	Olaszország	642
Svájc	605	Svédország	644
Nagy-Britannia	615	Portugália	646
Belgium	622	Finnország	657
Norvégia	626	Norvégia	668
Svédország	699	Hollandia	726

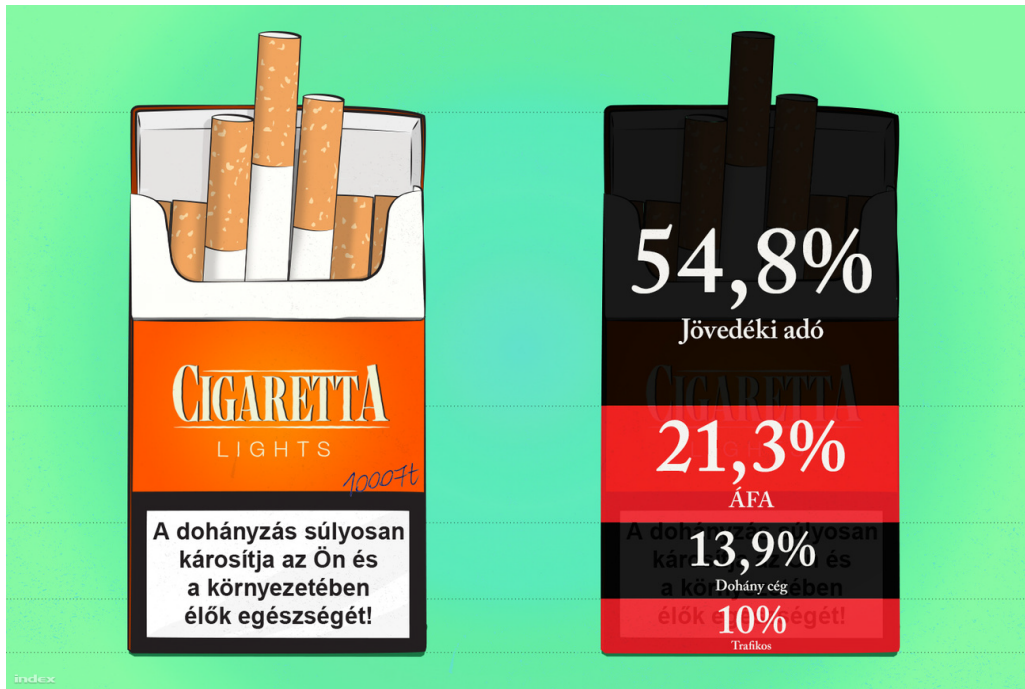
* Október 25.

* Október 25.

FORRÁS: HOLTANKOLIAK.HU

17

Eszközök/feladatok

<https://www.civilhetes.net/a-cigaretta-aranak-osszetetele-miert-fizetunk-ennyit-egy-dobozert>

18

2021. 11. 22-én a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) munkatársai egy buszban több mint kétmillió forint értékű adózatlan cigarettát találtak Vámoscsaládnál. A pénzügyőrök az M86-os autópályán ellenőrizték azt a járművet, amiben nyolc, ragasztószalaggal lezárt kartondobozban 1700 doboz dohányt találtak. A sofőr a cigaretta származását nem tudta igazolni, azon zárjegy nem szerepelt, és azt mondta, hogy a cigaretta az övé. A NAV munkatársai a több mint kétmillió forint értékű árut lefoglalták, és jövedéki törvénytörés miatt eljárást indítottak.

Ha a sofőr igazat mondott, akkor az 1700 doboz cigarettát 4,6 év alatt szívja el, ha napi egy doboz cigarettát fogyaszt. Ennek alapján ez az esetet a Láncdohányos sofőr eseteként emlegetik.

A zárjegy jelzi mind a fogyasztók, mind a hatóság számára, hogy az adott jövedéki termék tekintetében az adót megfizették. A hatóságok folyamatosan vizsgálják, hogy milyen mennyiségű csempészcigaretta van Magyarországon. Ennek az egyik eszköze, hogy a hulladékot elemzik, hogy milyen mennyiségű zárjegy nélküli cigaretta található meg benne. Ezzel be tudják azonosítani, hogy Magyarország mely megyéiben indokolt fokozottabb ellenőrzéseket lefolytatni?

Ezen eset alapján bárki megbírságozható, akinél zárjegy nélküli cigarettát találnak? Szerinted a csempészcigarettaival szembeni hatósági fellépést szükséges-e növelni, vagy erre nem szükséges ilyen figyelmet fordítani?

19

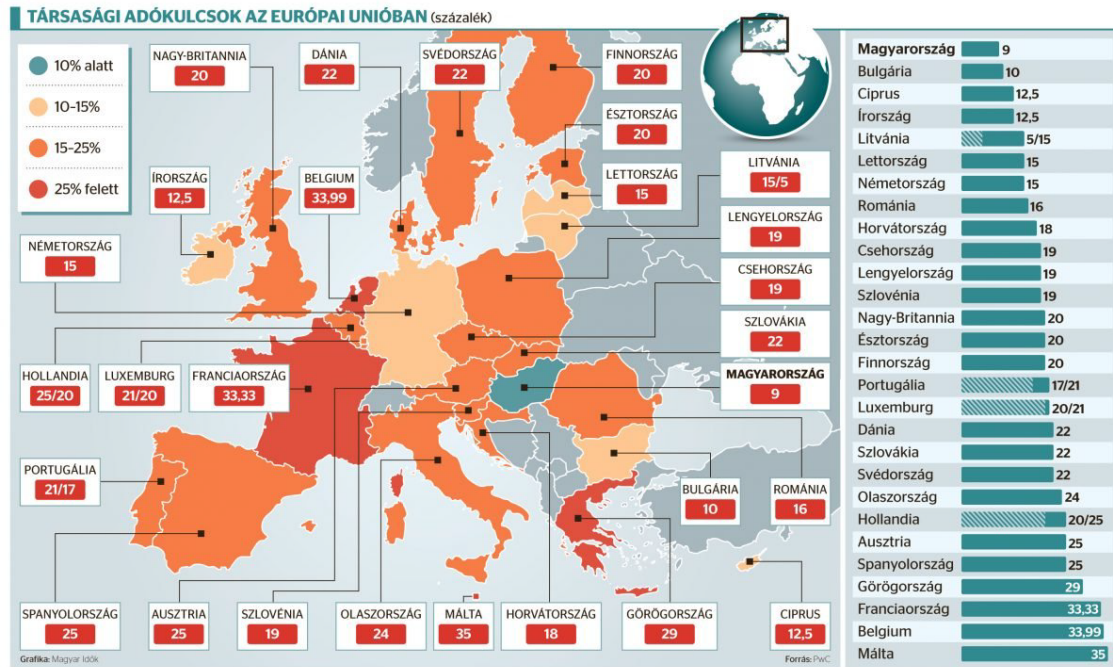
II. Közvetett és közvetlen adók

- közvetett adók
  - általános forgalmi adó (áfa)
    - általános mértéke 27%
  - jövedéki adó
    - alkohol, cigaretta, üzemanyag
- közvetlen adók
  - az adóalany és az adóterhet viselő személy megegyezik

II. Közvetett és közvetlen adók

- közvetett adók
  - általános forgalmi adó (áfa)
    - általános mértéke 27%
  - jövedéki adó
    - alkohol, cigaretta, üzemanyag
- közvetlen adók
  - az adóalany és az adóterhet viselő személy megegyezik
  - személyi jövedelemadó (szja)
  - társasági adó (9%!)

Eszközök/feladatok

<https://pestisracok.hu/wp-content/uploads/2017/02/t%C3%A1rsas%C3%A1gi-ad%C3%B3kulcsok-Eur%C3%B3p%C3%A1ban-Magyar-Id%C5%91k.jpg>